

NECPlatform

Memorandum pentru implicarea Autorităților Locale în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor naționale Energetice & Climatice

Ianuarie 2025

Co-finanțat de Uniunea
Europeană prin contractul
LIFE nr. 101076359

<https://oer.ro/proiect/necplatform/>

MEMORANDUM PENTRU IMPLICAREA AUTORITĂȚILOR LOCALE ÎN ELABORAREA ȘI PUNEREA ÎN APLICARE A POLITICILOR NAȚIONALE ENERGETICE & CLIMATICE

Redactat de Asociația “Orașe Energie în România” (www.oer.ro), parte din consorțiul proiectului european LIFE NECPLATFORM (*Consolidarea guvernancei pe mai multe niveluri în politicile naționale în domeniul Energiei și al Climei*).

IANUARIE 2025

INFORMAȚII PROIECT

Denumire: NECPlatform

Număr contract: LIFE 101076359

Durată proiect: Octombrie 2022 – Martie 2025

Coordonator proiect: Thibaut MARAQUIN, Energy Cities

Email coordonator: thibaut.maraquin@energy-cities.eu

DISCLAIMER

Responsabilitatea exclusivă a acestui document revine autorilor. Uniunea Europeană nu este responsabilă pentru utilizarea informațiilor conținute în prezentul document.

Co-funded by the European Union under project ID 101076359. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Problemele pe care omeniarea trebuie să le abordeze prin **eforturi comune** pentru a-și asigura **supraviețuirea pe termen lung** și a trăi într-o **lume pașnică** sunt mai presante ca niciodată. Soluțiile sunt cunoscute, însă deciziile sunt constant amânate. Totuși, niciodată nu au existat atât de multe inițiative care să plaseze comunitățile locale pe o traiectorie utilă. Numeroase orașe și municipalități și-au stabilit obiective ambițioase în procesul de tranziție, integrând Energia, Clima și politicile locale într-o dezvoltare economică sustenabilă.

Autoritățile Locale au potențialul de a deveni o forță reală a tranziției energetice, susținând Europa în atingerea obiectivelor de neutralitate climatică și independență energetică. Mai mult, Uniunea Europeană a desemnat în mod clar orașele drept lideri ai tranziției energetice prin inițiative precum Convenția Primarilor¹ și Misiunea 100² orașe inteligente și neutre climatic. Cu toate acestea, **politicile naționale privind Clima și Energia rareori exploatează acest potențial**, oferind sprijin redus sau neadecvat eforturilor de tranziție la nivel local.

Aceste deficiențe s-au remarcat în primele versiuni ale **Planurilor Naționale pentru Energie și Climă** dezvoltate de Statele Membre UE și prezentate ca parte a procesului de guvernanță a Uniunii Energetice. Comisia Europeană a subliniat această discrepanță în evaluările planurilor, semnalând lipsa implicării Autorităților Locale și părților interesate, așa cum ar fi fost necesar.

Articolul 11 din Regulamentul privind Guvernanța Uniunii Energetice și a Acțiunilor Climatice cere Statelor Membre să stabilească un dialog multilateral incluziv, asigurând implicarea activă a Autorităților Locale și a altor părți interesate în procesul dezvoltării și actualizării Planurilor Naționale pentru Energie și Climă. Uniunea Europeană insistă ca Statele Membre să implementeze corespunzător Articolul 11 dezbătând cu părțile interesate diferitele scenarii prevăzute pentru politicile Energetice și Climatice, lucrând permanent la îmbunătățirea calității acestor dialoguri și consolidând rolul acestora în punerea în aplicare a planurilor.

Planurile Naționale pentru Energie și Climă actualizate au fost transmise Comisiei Europene de către majoritatea Statelor Membre, în versiune finală, în decursul anului 2024. În perioada actualizării planurilor, **proiectul NECPlatform³ a contribuit la reducerea decalajului subliniat în evaluarea planurilor de către Comisia Europeană**, sprijinind Bulgaria, Croația, Franța, Italia, Portugalia și România în crearea și gestionarea unor Platforme multilaterale de Dialog Energetic și Climatic, în conformitate cu articolul 11. Aceste platforme au ajutat la integrarea verticală și orizontală a politicilor Energetice și Climatice, fiind un exemplu de bună practică a dialogului pe mai multe niveluri.

Cum ar ajuta dialogul multilateral permanent în dezvoltarea Strategiilor & Programelor de Finanțare, și în atingerea obiectivelor Energetice și Climatice?

Astăzi, peste 12.000 Primari, reprezentând aproximativ 200 milioane de cetățeni și un potențial imens de reducere a emisiilor GES, au aderat la inițiative precum Convenția Primarilor sau M100, angajându-se voluntar pentru creșterea cantității de energie regenerabilă produsă la nivel local și pentru atingerea neutralității climatice în teritoriile administrate.

„Promisiunea noastră, a Primarilor din Europa, este să întreprindem următoarele acțiuni:

1. NE ASUMĂM ANGAJAMENTUL de a stabili ținte pe termen mediu și lung, în concordanță cu obiectivele UE și cel puțin la fel de ambițioase ca țintele naționale. Scopul nostru va fi atingerea

¹ <https://eu-mayors.ec.europa.eu/en/home>

² <https://m100.ro/>

³ <https://energy-cities.eu/project/life-necplatform/>

neutralității climatice până în 2050. Având în vedere actuala urgență climatică, vom face din acțiunile climatice prioritatea noastră și le vom comunica cetățenilor noștri.

2. SĂ IMPLICĂM cetățenii, mediul de afaceri și administrațiile noastre de la toate nivelurile în implementarea acestei viziuni și în transformarea sistemelor noastre sociale și economice. Ne propunem să dezvoltăm un pact climatic local cu toți actorii, pentru a ne ajuta în realizarea acestor obiective.

3. SĂ ACȚIONĂM, acum și împreună, pentru a accelera tranziția necesară. Vom elabora, implementa și raporta – în termenele stabilite – un plan de acțiune pentru atingerea Țintelor noastre. Planurile noastre vor include prevederi despre cum pot fi atenuate schimbările climatice și cum ne putem adapta la acestea, păstrând totodată incluziunea.

4. SĂ STABILIM CONEXIUNI cu alți lideri locali din Europa și nu numai, pentru a ne inspira unii de la ceilalți. Îi vom încuraja să ni se alăture în cadrul Convenției Primarilor, oriunde s-ar afla în lume, și să adopte obiectivele și viziunea descrise aici."

[fragment extras din angajamentul oficial semnat în cadrul inițiativei europene Convenția Primarilor]⁴

Este nevoie de acțiuni colective și comune, iar guvernanta și politicile energetice trebuie regândite, pentru a fi mai flexibile. Considerăm că, pentru a avea strategii naționale și programe de finanțare cu adevărat incluzive și adecvate pentru punere în aplicare, România nu trebuie să rateze ocazia de a consolida guvernanta pe mai multe niveluri prin susținerea dialogurilor privind Clima și Energia, cu implicarea activă a Autorităților Locale și a altor părți interesate relevante. Dialogul multilateral reprezintă un cadru pentru atingerea obiectivelor Energetice și Climatice pe termen lung, oferind în același timp beneficii economice, de mediu și sociale. Acesta permite o mai bună coordonare, stimulează inovarea și îmbunătățește reziliența contribuind, în cele din urmă, la un viitor energetic sustenabil și mai sigur pentru toți.

Acest Memorandum creează cadrul pentru:

- Inițierea și menținerea unui dialog deschis permanent pentru schimbul constructiv de informații între Autoritățile Locale și cele Centrale în domeniul Energiei și Climei;
- Implicarea nivelului local în dezvoltarea, monitorizarea și evaluarea strategiilor naționale pentru coerență între diferitele nivelurile de guvernanta și domenii de competență;
- Contribuția activă a Autorităților Locale în inițiativele prin care se definesc pașii spre atingerea Neutralității Climatice;
- Crearea cadrului propice pentru programe incluzive și adecvate care vizează creșterea capacităților tehnice Energetice și Climatice la nivel local;
- Asigurarea fondurilor necesare prin programe de finanțare incluzive și adecvate pentru transpunerea obiectivelor din strategiile naționale Energetice și Climatice la nivel local;
- Asigurarea transparenței în ceea ce privește progresele înregistrate în atingerea obiectivelor Energetice și Climatice, consolidând încrederea publică și demonstrând responsabilitatea în privința acțiunilor climatice;
- Promovarea inovării și a tranziției ecologice - atât la nivel național, cât și la nivel local;
- Stabilirea unor obiective clare în materie de Energie și Climă favorizând stabilitatea politică, încurajarea investițiilor în tehnologii verzi și energie regenerabilă, stimulând crearea locurilor de muncă, dezvoltarea industriei și tranziția ecologică în sens larg;
- Implicarea părților interesate (inclusiv a cetățenilor, întreprinderilor și societății civile) în elaborarea politicilor Energetice și Climatice, crescând gradul de conștientizare cu privire la schimbările climatice, încurajând participarea locală în atingerea obiectivelor naționale.

Prezentul Memorandum intră în vigoare la data semnării sale de către părțile implicate și va fi valabil pe o perioadă nedeterminată.

⁴ <https://eu-mayors.ec.europa.eu/system/files/2022-07/eumayors-commitment-2021-EN.docx>

Cu susținerea:

DEPARTAMENTUL PENTRU
DEZVOLTARE DURABILĂ

MINISTERUL
ENERGIEI

MINISTERUL DEZVOLTĂRII,
LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI

Unitatea Executivă pentru
Finanțarea Învățământului Superior,
a Cercetării, Dezvoltării și Inovării

Semnatare:

Alba Iulia

Aiud

Baia Mare

Bistrița

Buzău

Călărași

Deva

Iași

Mizil

Odorheiu Secuiesc

Onești

Râmnicu Vâlcea

Rupea

Satu Mare

Seini

Suceava

Târgu Secuiesc

Zalău

Co-finanțat de Uniunea
Europeană prin contractul
LIFE nr. 101076359